

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

3. ročník, školský rok 2010/2011

Písomný test pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG), maďarská verzia

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* Olvassátok el a részletet a pápai követ magyarországi viszonyokat leíró leveléből, 1525 –ből és válaszoljatok az alábbi kérdésekre.

„Magyarország súlyos anyagi helyzetben van, nincs kormánya, nincs meg a hadifelszerelése és mindenütt rendezetlenség uralkodik. Ha országot meg lehetne menteni három forinton, aligha akadna három olyan embert, aki hajlandó lenne ezt az áldozatot meghozni“

- a) Melyik király uralkodott ebben az időben?
- b) Erős kézzel uralkodott ez a király?
- c) Az uralkodó élete dramatikus körülmények között korán megszakadt. Hány éves volt ekkor az uralkodó?
- d) A király halála és az azt követő események történelmünkben sorsdöntő változásokat hoztak. Soroljatok fel 3 ilyen sorsdöntő változást (történelmi korok fordulata, uralkodó dinasztiák, művészeti stílus).

2.* Szapolyai János és Zsigmond király kapcsolata még családi viszonylatban sem volt a legjobb. Írjátok le, milyen rokoni kapcsolat fűzte őket egymáshoz.

- a) 1515 -ig?
- b) 1539 után?

3.* Olvassátok el Rubigally Pál *Konstantinápolyi utazásom története* (1544-ben jelent meg) című művének bevezetőjét és válaszoljatok az alábbi kérdésekre.

Abban az időben, amikor János király Sorsa beteljesedett, és mindörökre elhagyta a magyar trónt, és amikor az apa címe a fiúra a csecsemőre szállt, az új kormány bizonytalannak látszott, a durva török, aki olyan nagy örömét lelte a perzsa kardban, temérdek sok levelet küldött az ország főurainak, és szigorúan követelte az adók befizetését.

- a) Melyi évben és milyen körülmények között halt meg János király?
- b) Hogy hívták a fiát a szövegben említett *csecsemőt*?
- c) Még milyen más néven ismerjük Konstantinápolyt?

4.* Magyarázzátok meg, mit jelentett a Cuius regio, eius religio alapelv?

5.* A 16. században különböző tanítások szerint kezdtek terjedni a reformáció eszméi. Mindegyik tanításnak megvolt a maga megnevezése. Az egymáshoz tartozó hitvallásokból alkoss párokat.

*Luteránusok, újrakeresztelők, helvét vallás, anabaptisták,
ágostai hitvallás, kálvinisták*

6.* Javítsátok ki a hibákat az alábbi mondatokban.

- a) Erdély ugyan önálló volt, de a Habsburgok felügyelete alatt maradt.
- b) A Habsburgok rekatolizációs politikája ellen az erdélyi fejedelmek is harcoltak, például Bethlen Gábor, Bocskai István, Szapolyai János
- c) Bethlen Gábort 1682 –ben Ibrahim a török helytartó elismerte Felső Magyarország királyának és így „szlovák királynak“ is nevezték.

7.* A 17. a 18. században Magyarországon több Habsburg- ellenes felkelés is kitört.

- a) Írjátok a felsorolt évek mellé a felkelés vezetőjének nevét.
- b) A 17. század 60-as éveiben lelepleztek egy következő Habsburg-ellenes összeesküvés. Ki volt az összeesküvés főszervezője, aki szerint ezt az összeesküvést elnevezték? Az összeesküvők terveiben melyik szlovákiai vár játszott fontos szerepet?

8.* A felkelők Rákóczi György vezetésével 1619. szeptember 4-én betörték Kassa városába és elfoglalták az ún. Királyi épületet, mely a jezsuita misszió székhelye volt. A jezsuiták nem voltak hajlandók lemondani a „pápista hitről“ ezért embertelen kínzásokban részesítették őket. A néhány napig tartó kínzásokba mindhárman belehaltak.

- a) Milyen néven ismert ez a három jezsuita?
- b) Hányan voltak közülük szlovákok?
- c) Milyen hitvallásúak voltak a felkelők?

9.* Olvassátok el az alábbi szemelvényt Štefan Pilárik emlékeiből és válaszoljatok a kérdésekre

Amint a kálvinistákat bebörtönzik, azonnal elrabolják ruháikat, pénzüket, könyveiket és egyéb tárgyaikat. A luteránus rabokkal ezt Lipótváron nem tették meg, mivel nem rendelkeztek megfelelő öltözékekkel és nem is feltételezték róluk, hogy van pénzüik. Néhányan közülük ugyanis száműzöttek voltak, néhányan fiatal lelkészek és szegényebb egyházak tagjai.

- a) A szemelvény beszámol a nem katolikus lelkészek bíróság elé állításáról az 1673 – 1675-os években. Melyik városban zajlottak ezek a bíróságok?
- b) Mi volt ellenük a hivatalos vád?
- c) Milyen feltétellel kerülhették el a büntetést?
- d) Milyen büntetésre ítélték azokat, akik nem fogadták el a feltételeket?
- e) Milyen ellenség ellen kellett védelmet nyújtania a Lipótvár-i erődnek és kiről lett elnevezve?

10.* Olvassátok el az alábbi szemelvényt Rezik János művéből és válaszoljatok a kérdésekre.

Mivel Keczer András, Zimmermann Zsigmond, Baranyay Ferenc, Rauscher Gáspár, megfélelkeztek ő császári felsége, királyuk és uruk iránti hűségéről, Munkács várából történő levelezésükkel, amivel a lehető leggyalázatosabb módon megsértették őfelségét, az őfelsége által kiküldött bíróság igazságosan bűnösöknek ítéli és a jövőre büntetésre ítéli a megnevezetteket: Először fejszével levágják kezüket, amellyel a leveleket írták, majd karddal fejüket veszik. Felnégyelt tetemüket kampóra akasztva a négy országút mellett elhelyezik. Otthagyják őket felakasztva az utazók szórakoztatására.

- a) Milyen esemény történt 1687-ben, és melyik városhoz fűződik?
- b) Milyen hitvallásúak voltak a kivégzettek?
- c) Ki volt Munkács vára ellensége?

11.* Lotharingiai Ferenc a maga korában Európa legjelentősebb személyiségei közé tartozott.

- a) Élete során milyen legmagasabb címet érte el?
- b) Ki volt a felesége?
- c) Szlovákia melyik részén alapított két manufaktúrát?

12.* A 18.században Szlovákia is büszkélkedhetett egy híres utazóval és kalandorral, aki bejárta és behajózta az akkor ismert térséget, aki Varbórol (Vrbové) származó nemes volt. Fokozatosan bejárta Lengyelországot, Kamcsatkát, Franciaországot és az Indiai óceánt.

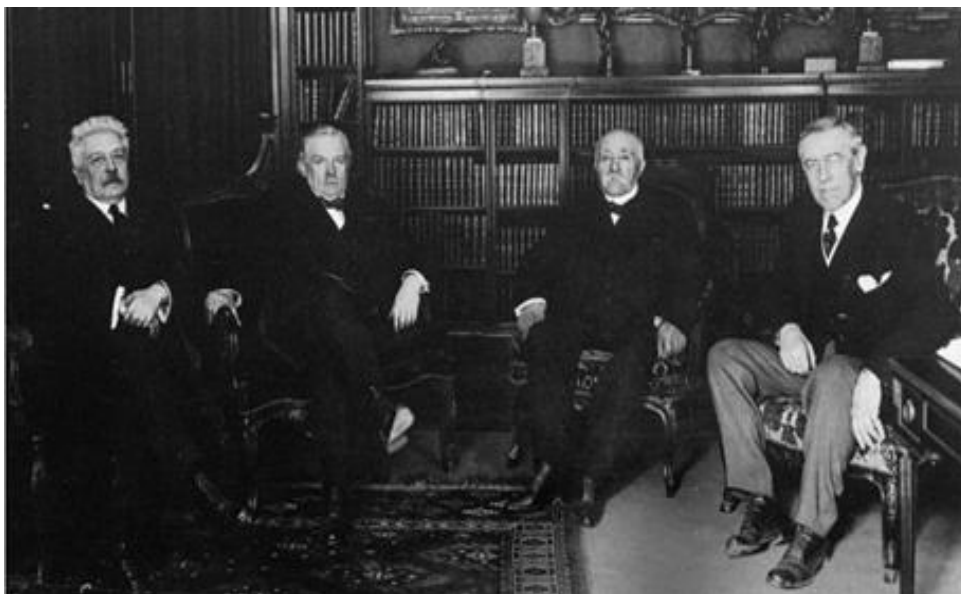
- a) Ki volt ez a nemes?
- b) Az Indiai óceán melyik szigetén tartózkodott a francia király szolgálatában?
- c) Milyen címet adományoztak neki a bennszülött törzsfőnökök?

13.* Az első nemzetközi tudományos kongresszus Európában 1786 szeptemberében Szlovákiában került megrendezésre. Ezen a kongresszuson megalapították az első nemzetközi tudományos társaságot, mely egy felvilágosult természettudós geológus nevéhez fűződik.

- a) Kicsoda és melyik szlovák városokban rendezte meg a kongresszust?
- b) Mi volt a megnevezése az újonnan megalapított tudományos szervezetnek?

14. Az első világháború nemcsak Európában játszódott, hanem két másik földrészen is. Nevezzétek meg ezeket a világrészeket és a három konkrét helyet, ahol dúltak a harcok. A helyeket válasszátok ki az alábbi lehetőségek közül: *Közel – Kelet, Líbia, Brazília, Távol – Kelet, India, Marokkó, Nagy – Szunda-szigetek, Tanzánia, Tibet, La Plata - alföld, Nyugat-Ausztrália.*

15. Az alábbi képen Nagy-Britannia, Franciaország, USA és Olaszország államférfiai láthatók egy 1919-ben folytatott nagyon fontos tárgyaláson, amely a 20. század jelentős tárgyalásai közé sorolható. Soroljátok fel a politikusok neveit és a helyet, ahol a fénykép készült.

16. Kapcsoljátok össze a Nobel-díjasok nevét a díjazott találmányukkal.

A) Einstein	a) a radioaktivitás elmélete
B) Röntgen	b) a penicillin feltalálása
C) Flemming	c) az “ X” – sugárzás felfedezése
D) Fermi	d) fotoelektromos effektus
E) Curie Marie	e) új radioaktív elemek és reakciók feltalálása

17. Több fegyvert és járművet neveztek el jelentős hadvezérről vagy az alkotóról. Kapcsoljátok az alábbi neveket a képek sorszámához. (a zárójelben a típusokat jelöltük meg)

1. (M4)

2. (LZ – 129)

3. (MGB-31B)

4. (Bf -109)

5. (AK 47)

18. Az I. világháború kitörése után az USA-ban létrejött két fontos dokumentum a Clevelendi –és a Pittsburgi egyezmény, mely kifejezi az amerikai szlovákok és csehek törekvését a csehszlovák állam megalapítására. .

Az alábbi állításokat soroljátok az egyes egyezményekhez.

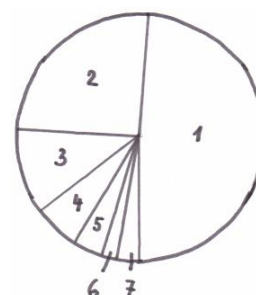
- A) T. G. Masaryk által aláírt egyezmény.
- B) A Cseh-szlovák állam köztársaság lesz.
- C) Az egyezményt 1915. október 22-én írták alá.
- D) A cseh és szlovák nemzet egyesítése egy föderatív államformában.
- E) A kormányzás perszonális únióon belül történik demokratikus államformában, Anglia mintájára.
- F) 1918. május 30-án aláírt egyezmény.

19. 2010-ben megemlékeztünk a szlovák történelem jeles alakja születésének 130. évfordulójáról. Az ünnepségek keretében Pozsonyban monumentális szobrot emeltek e jeles személyiségnek. Válaszoljatok az alábbi kérdésekre.

- a) Mi a személyiség teljes neve?
- b) Hol van eltemetve?

20. Csehszlovákiában 1921-ben népszámlálásra került sor. a mellékelt képen a lakosság nemzetiségi összetételének grafikus ábrázolása látható., melyen külön hangsúlyt helyeztek a cseh és szlovák nemzetiségre. Kapcsoljátok az 1-től 5-ig terjedő számokhoz a válasz részben megtalálható odaillő nemzetiséget.

21. Jelen időben Szlovákia igyekszik megbirkózni a globális krízis következményeivel, mely 2008-ban tört ki. A 20. század első felében térségünket, mely akkor Csehszlovákiához tartozott két komoly gazdasági krízis érte, melyet a magas munkanélküliség és a pénz leértékelődése jellemezte. Írjátok le, melyik években történt.

22. Egészítsétek ki a két háború közötti három ismert szlovák festőművész nevét. Segítenek a vezetéknevük kezdőbetűi.

23. olvassátok e laz alábbi szöveget és válaszoljatok a kérdésekre.

„...A Szlovák Tartomány önálló és független szlovák államnak kiáltja ki magát. A szlovák nemzetgyűlés a szlovák állam törvényhozó nemzetgyűléssé alakul át ...“

- a) Melyik történelmi eseményhez kapcsolódik az idézett kijelentés?
- b) Írjátok le az esemény dátumát.

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Judita Poliačiková,
Mgr. Ľubomír Staňo

Recenzent: PhDr. Daniela Kodajová

Prekladateľ: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády